

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
OFISI YA RAIS - MAENDELEO YA VIJANA**

HOTUBA

**HOTUBA YA MHESHIMIWA JOEL ARTHUR NANAUKA(MB.), WAZIRI WA
NCHI, OFISI YA RAIS - MAENDELEO YA VIJANA, AKIWASILISHA
BUNGENI MPANGO NA MAKADIRO YA MATUMIZI YA OFISI YA
RAIS - MAENDELEO YA VIJANA KWA MWAKA 2026/27**

APRILI, 2026

VIJANA TUYAJENGE, TANZANIA NI YETU

<https://vijana.go.tz>

Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan

Rais wa Jamhuri ya Muungano wa
Tanzania

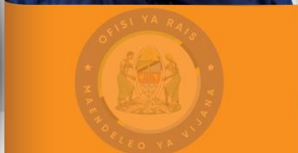
Mhe. Joel Arthur Nanauka (Mb.)

Waziri wa Nchi Ofisi ya Rais-Maendeleo
ya Vijana

Bi. Jenifa Christian Omolo

Katibu Mkuu,
Ofisi ya Rais-Maendeleo ya Vijana

Dkt. Kedmon Elisha Mapana

Naibu Katibu Mkuu,
Ofisi ya Rais-Maendeleo ya Vijana

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

**OFISI YA RAIS – MAENDELEO YA VIJANA
FUNGU 104**

**HOTUBA YA MHESHIMIWA JOEL ARTHUR
NANAUKA(MB.), WAZIRI WA NCHI, OFISI YA
RAIS - MAENDELEO YA VIJANA,
AKIWASILISHA BUNGENI MPANGO NA
MAKADIRIO YA MATUMIZI YA OFISI YA
RAIS – MAENDELEO YA VIJANA KWA
MWAKA 2026/27**

Imetayarishwa na:

Ofisi ya Rais,
Maendeleo ya Vijana,
9 Barabara ya Waziri Mkuu,
Mji wa Serikali - Mtumba,
S. L. P. 2255,
41207 DODOMA.

APRILI, 2026

UTANGULIZI

1. Mheshimiwa Spika, baada ya kupokea taarifa iliyowasilishwa mbele ya Bunge lako Tukufu na Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Ustawi na Maendeleo ya Jamii, ninaomba kutoa hoja kwamba sasa Bunge lako likubali kupokea na kujadili Taarifa ya mapitio ya utekelezaji wa shughuli za Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana kwa Mwaka 2025/26. Aidha, ninaliomba Bunge lako Tukufu likubali kupitisha Mpango na Makadirio ya Matumizi ya Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana kwa Mwaka 2026/27.

2. Mheshimiwa Spika, awali ya yote ninapenda kumshukuru Mwenyezi Mungu, Mwingi wa Rehema kwa kutujalia afya njema na kuendelea kuitunuku nchi yetu amani, upendo na utulivu na kutuwezesha kukutana kwa mara nyingine katika mkutano wa 13 wa Bunge la Bajeti, kujadili taarifa ya utekelezaji wa shughuli za Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana kwa mwaka 2025/26 pamoja na Mpango na Makadirio ya Matumizi kwa mwaka 2026/27. Vilevile, ninamshukuru Mwenyezi Mungu kwa kuniwezesha kusimama mbele ya Bunge lako Tukufu, kuwasilisha Hotuba hii ya Bajeti ikiwa ni mara yangu ya kwanza tangu kuteuliwa kuwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana.

3. Mheshimiwa Spika, kwa heshima ninaomba nitumie fursa hii kumpongeza **Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan**, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kuchaguliwa kuliongoza Taifa letu kupitia Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2025. Aidha, nimpongeze kwa kuendelea

kusimamia misingi ya Taifa letu na kuihakikishia jamii ya Kimataifa kuwa, Tanzania ina fursa za uhakika na ni mahali salama kwa uwekezaji katika Sekta mbalimbali ikiwemo viwanda, madini, maliasili na utalii. Fursa hizi zimejielekeza katika kuleta maendeleo kwa mtu mmoja mmoja na Taifa kwa ujumla. Sote ni mashahidi wa jinsi uongozi wake unavyogusa Watanzania katika kuwaletea maendeleo na kukuza ustawi wao.

4. Mheshimiwa Spika, kwa unyenyekevu mkubwa ninaomba kutumia fursa hii kumpongeza **Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan**, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa uamuzi wake wa busara wa kuanzisha Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana. Hii inaonesha dhamira ya dhati ya Serikali ya kutambua nafasi na mchango mkubwa wa vijana katika maendeleo ya Taifa. Aidha, ninamshukuru kwa kunateua kuwa Waziri chini ya Ofisi yake na ninaahidi kuwa, dhamana aliyonipa nitaitekeleza kwa uaminifu, ufanisi na uadilifu mkubwa, ili kutimiza matarajio yake katika kutatua changamoto za vijana na kusimamia maendeleo yao kwa manufaa ya Watanzania.

5. Mheshimiwa Spika, ninapenda pia kumpongeza **Mheshimiwa Balozi Dkt. Emmanuel John Nchimbi**, Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa uongozi wake makini na ufuatiliaji anaoufanya katika kuhakikisha kuwa malengo ya Serikali ya Awamu ya Sita yanatekelezwa kwa ufanisi mkubwa. Wakati wote amekuwa mstari wa mbele katika kutoa miongozo

mbalimbali ya kuhakikisha ushirikishwaji wa vijana katika shughuli za kiuchumi zinazoleta maendeleo.

6. Mheshimiwa Spika, nitumie fursa hii kumpongeza **Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi**, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa kuchaguliwa kuiongoza Zanzibar kwa kipindi cha pili kupitia Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2025. Aidha, ninampongeza kwa uongozi wake Madhubuti na juhudi zake za kuendeleza ustawi wa vijana. Tunatambua na kuthamini mchango wake mkubwa katika kuimarisha fursa za ajira, kukuza ujasiriamali, na kuboresha mazingira ya elimu na mafunzo kwa vijana. Maono yake yamekuwa chachu ya maendeleo na yanawapa matumaini vijana wengi kufikia ndoto zao.

7. Mheshimiwa Spika, ninapenda kumpongeza **Mheshimiwa Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba (Mb.)**, kwa kuteuliwa kuwa Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Pia nampongeza kwa kuwa mstari wa mbele katika kusimamia na kufuatilia utekelezaji wa shughuli za Serikali kupitia Dira ya Taifa ya Maendeleo 2050, Mpango wa Nne wa Taifa wa Maendeleo wa Miaka Mitano (2026/27 – 2030/31), Ilani ya Uchaguzi ya Chama Cha Mapinduzi (CCM) ya Mwaka 2025 – 2030. Aidha, ninamshukuru kwa kuendelea kutuongoza vyema na kuweka dira katika utekelezaji wa majukumu ya kuendeleza vijana nchini. Napenda kukiri kuwa, kupitia Mheshimiwa Waziri Mkuu, nimejifunza mengi sana kuhusu utekelezaji wa shughuli za Serikali – **Nasema asante sana.**

8. Mheshimiwa Spika, ninapenda kutumia fursa hii kukupongeza wewe binafsi, **Mheshimiwa Mussa Azzan Zungu (Mb)** na Naibu Spika **Mheshimiwa Daniel Baran Sillo (Mb)** kwa kuchaguliwa kuliongoza na kulisimamia Bunge kwa hekima na umahiri mkubwa kwa kushirikiana na Wenyeviti wa Bunge. Aidha, ninapenda kuwapongeza Mawaziri wenzangu na Naibu Mawaziri kwa kuaminiwa na kuteuliwa na Mheshimiwa Rais katika kutekeleza majukumu mbalimbali yanayochochea maendeleo ya Taifa letu. Ninawashukuru pia kwa namna wanavyoshirikiana nami katika utekelezaji wa majukumu ya kusimamia Sekta ya Maendeleo ya Vijana kwa manufaa ya Watanzania wote. Kwa namna ya pekee ninamshukuru **Mheshimwa Deus Clement Sangu**, Mbunge wa Jimbo la Kwela, Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu - Kazi, Ajira na Mahusiano kwa kuendelea kunipa ushirikiano katika kutekeleza majukumu yangu. Nikiri kuwa misingi kuhusu masuala ya vijana iliyowekwa kupitia iliyokuwa Ofisi ya Waziri Mkuu - Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu inaendelea kuwa chachu katika kuendeleza sekta ya maendeleo ya vijana nchini. Vilevile, ninawapongeza wabunge wenzangu kwa kuaminiwa na kuchaguliwa kuwakilisha Wananchi katika Bunge lako tukufu.

9. Mheshimiwa Spika, ninapenda kuipongeza na kuishukuru Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Ustawi na Maendeleo ya Jamii, chini ya Mwenyekiti wake **Mheshimiwa Hawa Mchafu Chakoma** (Mbunge Viti Maalum), Makamu Mwenyekiti, **Mheshimiwa Dkt. Regina Christopher Malima** (Mbunge Viti Maalum) na Wajumbe wote wa Kamati kwa michango, ushauri na miongozo

wanayoendelea kutupatia. Ni ukweli usiopingika kuwa, Kamati hii imekuwa msaada mkubwa sana kwangu ikizingatiwa kuwa **Ofisi ni mpya! na Waziri ni Mpya! – Hakika ninashukuru sana!** Ninapenda kulihakikishia Bunge lako Tukufu kuwa, Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana itaendelea kushirikiana kwa karibu na Kamati hii kwa manufaa ya vijana na maslahi mapana ya Taifa letu. Aidha, ninamshukuru Katibu wa Bunge **Ndugu Baraka Ildephonse Leonard** kwa ushirikiano wake thabiti kupitia wasaidizi wake wanaosimamia Kamati mbalimbali. Ushirikiano huu umeimarisha utendaji wa Kamati na kuendeleza dhana ya uwajibikaji na uwazi katika shughuli za Bunge. Ni kwa mshikamano huu tunapata nguvu ya kusonga mbele na kutimiza matarajio ya wananchi wetu.

10. Mheshimiwa Spika, sina budi kuwashukuru kwa dhati Viongozi wenzangu na Watendaji wa Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana kwa ushirikiano, ubunifu, usimamizi na utekelezaji wa mikakati yake. Kipekee, ninapenda kumshukuru **Bi. Jenifa Christian Omolo** - Katibu Mkuu; na **Dkt. Kedmon Elisha Mapana** - Naibu Katibu Mkuu, kwa uchapakazi wao, umahiri na ushirikiano wanaonipa katika kutekeleza shughuli zangu za kila siku. Vilevile, ninawashukuru Wakuu wa Idara na Vitengo pamoja na Watumishi wote kwa ushirikiano wao na juhudi wanazozifanya katika kufanikisha malengo ya Wizara. Ninaliahidi Bunge lako tukufu kuwa Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana itaendelea kutekeleza majukumu yake kwa kuongozwa na falsafa ya: **“Kufanya Kazi kwa Kasi; Kufikika na Matumizi ya Teknolojia ili Kuwafikia Vijana Wengi Zaidi”**.

11. Mheshimiwa Spika, ninaomba nitumie fursa hii kuungana na Mheshimiwa Waziri Mkuu kutoa pole kwa **Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan**, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Bunge lako Tukufu na wananchi kwa ujumla kwa kumpoteza Kiongozi wetu mpendwa Mheshimiwa William Vangimembe Lukuvi aliyekuwa Mbunge wa Jimbo la Isimani-Iringa na Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu Sera, Bunge, Uratibu na Wenye Ulemavu. Pia ninatoa pole kwa kuondokewa na Mheshimiwa Jenista Joakim Mhagama aliyekuwa Mbunge wa jimbo la Peramiho - Ruvuma na Mheshimiwa Halima Idd Nassor aliyekuwa Mbunge wa Viti Maalum (Wafanyakazi). Kwa hakika tutaendelea kuwakumbuka na kuwaenzi kwa michango yao na mambo makubwa waliyofanya katika Sekta ya Maendeleo ya Vijana na Taifa kwa ujumla. Vilevile, ninaungana na Mhe. Waziri Mkuu kutoa pole kwa Watanzania waliokumbwa na kadhia mbalimbali kama vile ajali, moto na kadhia nyingine.

Mwenyezi Mungu aendelee kuwajalia afya njema majeruhi wote na tunamuomba azilaze roho za marehemu mahali pema peponi, Amina.

12. Mheshimiwa Spika, baada ya maelezo ya utangulizi, ninaomba sasa nijielekeze katika maeneo mahususi ya hotuba hii ambayo ni: Hali halisi ya vijana nchini; Taarifa ya Utekelezaji wa shughuli za Maendeleo ya vijana kwa mwaka 2025/26; na Mpango na Makadirio ya Matumizi ya Fungu 104 – Ofisi ya Rais Maendeleo ya Vijana kwa mwaka 2026/27.

HALI HALISI YA VIJANA NCHINI

13. Mheshimiwa Spika, Takwimu za Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022, zinaonesha kuwa Tanzania Bara ina jumla ya vijana 20,612,566 wenye umri wa miaka 15 hadi 35 ambao ni sawa na asilimia 34.4 ya idadi ya watu wote. Aidha, kwa mujibu wa Utafiti wa Nguvu Kazi wa Mwaka 2020/21, vijana wanachangia zaidi ya asilimia 55 ya nguvu kazi ya Taifa. Takwimu hizi zinaonesha wazi kuwa vijana ndio sehemu kubwa zaidi ya nguvu kazi inayoshiriki katika shughuli za kiuchumi nchini. Hivyo, maendeleo ya vijana yana uhusiano wa moja kwa moja na tija ya uzalishaji, ukuaji wa sekta mbalimbali za uchumi, pamoja na uwezo wa Taifa katika kuzalisha mali na huduma.

14. Mheshimiwa Spika, ni ukweli usioplingika kuwa, pamoja na ukubwa wa nguvu kazi ya vijana iliyopo nchini, nguvu kazi hii imeendelea kukabiliwa na changamoto mbalimbali kama ifuatavyo: **Kwanza,** ukosefu wa ajira ambapo kwa mujibu wa Utafiti wa watu wenye uwezo wa kufanya kazi wa mwaka 2021, vijana wameendelea kukabiliwa na ukosefu wa ajira kwa asilimia 12.2 (Me 8.1% na Ke 16.1%); **Pili,** nguvu kazi iliyopo inaupungufu wa ujuzi wa mahitaji wa soko la ajira kwa kiwango cha chini cha asilimia 76.9 badala ya asilimia 54; kiwango cha kati asilimia 19.9 badala ya asilimia 34 na kiwango cha juu ni asilimia 3.2 badala ya asilimia 12 kwa nchi zenye Uchumi wa kati. **Tatu,** changamoto nyingine ni pamoja na vijana kutokidhi vigezo vya mikopo vilivyowekwa na Taasisi za fedha, upatikanaji mdogo wa mitaji na fursa za biashara, matumizi ya dawa za kulevya miongoni mwa

vijana, upungufu wa malezi na mwongozo stahiki, Athari za shinikizo rika pamoja na matumizi yasiyo sahihi ya mitandao ya kijamii, na kuongezeka kwa tatizo la afya ya akili.

15. Mheshimiwa Spika, kwa kutambua changamoto za vijana, Serikali imefanya jitahada mbalimbali ikiwa ni pamoja na kutunga Sera ya Taifa ya Maendeleo ya Vijana ya mwaka 2007 Toleo la mwaka 2024 na kutekeleza Programu mbalimbali za uwezeshaji kwa vijana. Pamoja na jitihada hizo, changamoto za vijana zimeendelea kuwepo. Kwa kutambua hivyo, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania alifanya uamuzi wa makusudi wa kuanzisha Wizara maalumu kupitia Tangazo la Serikali Na. 685 na 686 linalotoa mgawanyo wa majukumu ya Wizara ambayo ni kuandaa, kuratibu na kusimamia utekelezaji wa Sera zinazohusu maendeleo ya vijana; uratibu wa maendeleo ya vijana, dhana ya kujitolea; uratibu wa elimu ya uraia kwa vijana, ustawi wa vijana, ushirikishwaji na uwezeshaji wa vijana kiuchumi; uratibu wa majukwaa ya vijana; kuboresha utendaji na Maendeleo ya Rasilimali Watu; na kusimamia Taasisi zilizo chini ya Ofisi. Hatua hii ni ushahidi wa dhamira ya dhati ya Serikali ya Awamu ya Sita inayoongozwa na **Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan** katika kuhakikisha vijana wanakuwa mstari wa mbele katika safari ya kulijenga Taifa letu.

UTEKELEZAJI WA SHUGHULI ZA MAENDELEO YA VIJANA KWA MWAKA 2025/26.

Kuendelea Kusimamia Programu za Uwezeshaji Vijana Kiuchumi.

16. Mheshimiwa Spika, katika kusimamia programu za uwezeshaji vijana kiuchumi, Wizara imetoa mikopo ya vifaa yenye thamani ya shilingi 824,463,770 kwa Vijana 126 katika Mkoa wa Mwanza (39); Mtwara (40); Mbeya (22); Rukwa (10) na Arusha (15) kupitia Mfuko wa Maendeleo ya Vijana ili kuwawezesha kujiajiri na kuajiri wengine. Aidha, Wizara imeendelea kuboresha mifumo ili kupunguza changamoto na vikwazo vilivyokuwepo hapo awali. Kwa sasa, mikopo inatolewa kwa vikundi na kwa kijana mmoja mmoja; ina kipindi cha rehema (***grace period***) kuanzia miezi mitatu (3) hadi miezi sita (6), isipokuwa kwa miradi maalumu ya kilimo, uvuvi na ufugaji kipindi cha rehema ni miezi nane (8); riba imepunguzwa hadi asilimia tano (5) kwa kipindi chote cha mkopo; imejikita kwenye uwezeshaji wa vifaa badala ya fedha pekee; na Wizara imeingia makubaliano na Taasisi za kifedha kwa ajili ya kutoa mikopo na mafunzo kwa vijana ambapo, wanufaika hupatiwa mafunzo kabla ya mkopo na wakati wa uzalishaji.

17. Mheshimiwa Spika, katika kutekeleza ahadi ya **Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan,** Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, aliyoitoa wakati wa kampeni za Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2025 ya kuwezesha upatikanaji wa mitaji kwa ajili ya biashara ndogo, za kati na kampuni changa (Start-Ups), tarehe 5

Februari, 2026, Ofisi ya Rais Maendeleo ya vijana ilikabidhiwa hundi yenye thamani ya **Shilingi Bilioni 200** na kupewa jukumu la usimamizi na uratibu. Fedha hizo zinatolewa kupitia Sekta mbalimbali zikiwemo: Sekta ya Vijana; Kilimo; Madini; Mifugo na Uvuvi; Viwanda na Biashara; Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo; Elimu, Sayansi na Teknolojia; Mawasiliano na Teknolojia ya Habari; Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wanawake na Makundi Maalum; na Wizara ya Fedha.

18. Mheshimiwa Spika, ninaomba kulitaarifu Bunge lako Tukufu kuwa, baada ya kukabidhiwa jukumu la uratibu, kwa kushirikiana na Wizara za kisekta, Wizara yangu imeanzisha Programu ya Kitaifa ya Uwezeshaji vijana Kiuchumi na kuandaa Mwongozo wa Utekelezaji wa programu hiyo. Mwongozo huo umejikita katika kuweka viwango vya ufanisi, uwazi na uwajibikaji kwa wakopaji na wakopeshaji wa fedha hizi za umma. Mwongozo pia umeainisha taratibu za utoaji, usimamizi na urejeshaji wa mikopo na sifa za wakopaji sambamba na mifumo ya ufuatiliaji na tathmini. Utekelezaji wa Programu ya Kitaifa ya uwezeshaji wa vijana kiuchumi umeanza na hadi kufikia Aprili, 2026 jumla ya maombi 30,384 ya Mikopo ya miradi ya vijana yamepokelewa na yanaendelea kufanyiwa uchambuzi.

19. Mheshimiwa Spika, katika utekelezaji wa Programu ya Kitaifa ya kuwezesha vijana kiuchumi, kiasi cha shilingi bilioni 48.6 kimetolewa kwa awamu ya kwanza katika sekta za uzalishaji na huduma ambazo ni; kilimo, mifugo na uvuvi, biashara na viwanda vidogo, sanaa na

ubunifu, maendeleo ya jamii, pamoja na teknolojia na huduma za kidijitali. Uwekezaji katika sekta hizo umezingatia maeneo yenye fursa kubwa za ajira na uzalishaji mali, ambapo vijana wengi wanajishughulisha. Awamu ya kwanza ya utekelezaji wa Programu itakapokamilika inatarajia kunufaisha vijana takribani 10,000. Aidha, katika awamu ya pili ya utekelezaji wa programu hiyo, Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana imepokea kiasi cha Shilingi bilioni 2.5, ambacho kinatarajiwa kunufaisha vijana wapatao 888 kupitia miradi 36 katika Sekta za Viwanda, biashara ndogondogo, kilimo, Uvuvi na mifugo ambapo ajira 4,440 zinatarajia kuzalishwa. Wizara itaendelea kuhakikisha kuwa mikopo inayotolewa inawanufaisha makundi yote ya vijana kwa usawa bila kujali itikadi zao au maeneo yao ya kijiografia.

20. Mheshimiwa Spika, vijana pia wamekuwa wakiwezesha kupitia asilimia nne (4) ya makusanyo ya ndani ya Halmashauri ambapo kwa mwaka 2025/26, vikundi 5,199 vya vijana vilinufaika na mikopo yenye thamani ya takribani shilingi bilioni 52.168. Kupitia mikopo hii, vijana wameweza kupata mitaji ya kuanzisha na kuendeleza shughuli zao za kiuchumi, kukuza biashara, kuongeza ajira, na kuinua hali za maisha. Ninaomba nimpungeze Waziri wa nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu- TAMISEMI na Wakurugenzi wa Halmashauri zote nchini kwa kuendelea kuratibu na kusimamia utengaji wa fedha zitokanazo na mapato ya ndani ya halmashauri kwa ajili ya kuwawezesha vijana kiuchumi.

Kukuza Ujuzi kwa vijana

21. Mheshimiwa Spika, Wizara inaendelea kushirikiana na Ofisi ya Waziri Mkuu- Kazi, Ajira na Mahusiano pamoja na Wizara ya elimu, Sayansi na Teknolojia kupitia Mamlaka ya Elimu na Mafunzo ya Ufundi Stadi (VETA) katika kukabiliana na changamoto ya ajira kwa vijana kupitia Programu ya kukuza ujuzi, ambapo katika mwaka 2025/26 mafunzo ya kukuza ujuzi kwa njia ya uanagenzi yametolewa kwa vijana 5,746 katika Vyuo na Taasisi za mafunzo 46. Vilevile, mafunzo ya uzoefu wa kazi kwa njia ya utarajali kwa vijana 2,500 na mafunzo maalum ya kushindania fursa za ajira ndani na nje ya nchi kwa vijana 7,826 yametolewa. Pia, Wizara itaendelea kushirikiana na Wizara nyingine za kisekta zinazotekeleza programu za kukuza ujuzi kwa vijana.

22. Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Rais Maendeleo ya Vijana inasimamia vituo vitatu vya Maendeleo ya Vijana vya Sasanda (Songwe), Marangu (Kilimanjaro) na Ilonga (Morogoro) vyenye lengo la kuimarisha utoaji wa mafunzo ya muda mfupi ili kuwapatia vijana ujuzi katika eneo la Kilimo, TEHAMA na Ujasiriamali. Hata hivyo, vituo hivyo vilisitisha kutoa huduma kutokana na uhaba wa Wakufunzi na uchakavu wa miundombinu (majengo na Madarasa). Kutokana na hali hiyo, Wizara imefanya tathmini ya uchakavu wa miundombinu katika Vituo vya Sasanda (Songwe) na Ilonga (Morogoro) kwa lengo la kufanya ukarabati kwa awamu ili vianze kutoa huduma. Baada ya kukarabatiwa, vituo hivyo vinatarajiwa kuwa na uwezo wa kudahili jumla ya vijana 300 kila robo mwaka

kwa kila kituo, sawa na vijana 1,200 kwa mwaka kwa kila kituo.

Utoaji wa elimu na fursa za kiuchumi

23. Mheshimiwa Spika, kupitia makongamano, warsha na majukwaa ya vijana, Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana imetoa elimu kwa vijana 15,753 kuhusu elimu ya afya ya akili; ujasiriamali; uongozi wa biashara; utunzaji wa hesabu; na elimu ya mikopo. Aidha, vijana hao pia walipata elimu kuhusu fursa zilizopo katika Benki ya Maendeleo ya Kilimo na Mamlaka ya Mapato Tanzania – TRA. Vilevile vijana walipata elimu kutoka PPRA kuhusu takwa la Sheria ya Ununuzi wa Umma inayoelekeza kutengwa kwa asilimia 30 ya zabuni za Umma kwa ajili ya makundi maalum ambapo kati ya hizo asilimia 10 ni kwaajili ya vijana. Kupitia elimu hiyo, vijana waliweza kujisajili katika mfumo wa Kielektroniki wa manunuzi ya Serikali (NeST) ambapo vikundi 299 vya vijana vyenye jumla ya vijana 2,226 vimenufaika kwa kupata zabuni zenye thamani ya Shilingi bilioni 13.2

Kuimarisha Ushirikishaji wa Vijana na Kusikiliza maoni yao

24. Mheshimiwa Spika, baada ya kuundwa kwa Ofisi ya Rais Maendeleo ya vijana, kulikuwa na dhamira ya kufahamu kwa kina mahitaji ya vijana, mawazo yao pamoja na mitazamo yao kuhusu masuala mbalimbali yanayogusa maisha yao ya kila siku. Hivyo, Wizara iliandaa ziara za kukutana na vijana kwa lengo la kutoa

jukwaa la wazi la kusikiliza sauti zao, kuelewa changamoto wanazokumbana nazo na kupokea mapendekezo yao. Jitihada hizo zimewezesha Ofisi ya Rais -Maendeleo ya Vijana kuelewa changamoto za vijana. Hivyo, kuwa katika nafasi ya kuandaa na kutekeleza mipango na mikakati inayolenga kuboresha elimu ya uraia, kukuza uzalendo na kuwajengea vijana mazingira bora ya kushiriki kikamilifu katika maendeleo ya taifa.

25. Mheshimiwa Spika, kutokana na dhamira hiyo, Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana ilifanya ziara maalum katika Mikoa sita (6) ya Songwe, Mbeya, Ruvuma, Mtwara, Dar es Salaam na Dodoma, ambapo jumla ya vijana 8,120 walitembelewa katika maeneo 18 wanayofanyia kazi. Katika majadiliano hayo, hoja 186 zilibuliwa. Uchambuzi wa hoja hizo ulibaini kuwa hoja zilizoongoza kuchangiwa na vijana wengi ilikuwa ni: Ukosefu wa ajira (13.47%); maslahi duni ya vibarua wanavyofanya (9.68%); Miundombinu ya kufanyia biashara kutokuwa rafiki (9.68%); Changamoto za usafiri na usafirishaji (9.82%); upatikanaji wa mikopo ya asilimia nne (4) mapato ya ndani ya Halmashauri (10.52%); ukosefu wa mitaji (10.53%); vigezo vigumu vya mikopo ya elimu ya juu (6.99%); hofu ya kutoa maoni (6.45%);

26. Mheshimiwa Spika, hoja nyingine zilizoibuliwa zilikuwa ni mfumo wa elimu usioendana na soko la ajira (5.91%); utitiri wa kodi na ushuru (5.03%); kutokuwa na elimu ya ujasiriamali (4.84%); urasimu wa kupata leseni na vibali (4.23%); na kukosekana kwa Baraza la Vijana la Taifa (3.23%). Takwimu hizo zinaonesha kuwepo kwa uelewa na mwamko wa vijana katika masuala ya kijamii,

kiuchumi na kisera. Aidha, zoezi hili limekuwa chachu ya uwajibikaji, ushiriki wa vijana katika maendeleo, na kujiamini katika kutoa maoni. Wizara itaendelea kupokea maoni na mapendekezo ya vijana na kuzitafutia ufumbuzi.

Kukuza Majadiliano ya Kitaifa Kupitia Kongamano la Wajasiriamali na Bodaboda

27. Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana iliratibu kongamano lililowakutanisha zaidi ya washiriki 1,200 Jijini Dar es Salaam tarehe 08 Januari, 2026 ambapo mgeni rasmi alikuwa Mheshimiwa Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba, Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Kongamano hilo pia lilihudhuriwa na Wizara za Kisekta zikiwemo Ofisi ya Waziri Mkuu - Kazi, Ajira na Mahusiano; Ofisi ya Waziri Mkuu- Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa; Wizara ya Viwanda na Biashara; na Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wanawake na Makundi Maalumu. Lengo la kongamano hilo lilikuwa kuwaweka vijana pamoja na kusikiliza maoni yao.

28. Mheshimiwa Spika, kupitia kongamano hilo, Vijana walipata fursa ya kuwasilisha changamoto zinazowakabili zikiwa ni pamoja na kukosa vitambulisho vya wajasiriamali, utitiri wa kodi, kukosa maeneo ya kufanyia kazi, kutotambuliwa, kukosekana mifumo rafiki ya usajili na gharama za leseni. Wizara kwa kushirikiana na Wizara za kisekta inaendelea kutafutia ufumbuzi changamoto hizo. Hatua hii imeendelea kuwaunganisha vijana na serikali na kuwafanya kuwa sehemu ya kutafuta majawabu ya changamoto zinazowakabili, kuimarisha

mawasiliano, na kuhamasisha uzalendo kwa kuwajengea vijana hisia za kuthaminiwa na kusikilizwa.

Kuongeza Ushiriki na Ushirikishaji wa Vijana Kupitia Jukwaa la Vijana (*Vijana Platform*)

29. Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana ilizindua Majukwaa ya Vijana (**Vijana Platforms**) katika Mikoa 6 ambayo ni; Dar es Salaam, Singida, Mwanza, Shinyanga, Mtwara na Tabora. Kupitia majukwaa hayo jumla ya vijana 7,500 walihudhuria na zaidi ya washiriki 20,000,000 walifuatilia kupitia mitandao ya kijamii (*Instagram, facebook, Youtube na Tiktok*). Pia, uzinduzi wa majukwaa hayo ulikuwa mubashara kupitia vyombo mbalimbali vya Habari. Lengo la majukwaa haya ni kukutanisha vijana wa makundi mbalimbali, ili kwa pamoja waweze kujadili kwa kina masuala yanayohusu maendeleo ya vijana katika ngazi mbalimbali za Vijijini na Mijini, na kutoa mapendekezo ya namna bora ya ushiriki katika ujenzi wa Taifa. Mapendekezo hayo yatatumika kama dira na mwelekeo wakati wa uandaaji wa Mipango, Sera na Maamuzi ya Serikali yanayohusu masuala ya vijana.

30. Mheshimiwa Spika, katika uzinduzi huo, Wizara pia ilizindua namba maalum za huduma kwa wateja (*Call Centre*). Hadi kufikia Aprili, 2026 jumla ya vijana **1,641** (KE 519, ME 1,122) wamewasilisha changamoto na mapendekezo kuhusu masuala ya vijana ikiwemo fursa za mikopo. Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana imefanyia kazi

mapendekezo yaliyotolewa ikiwa ni pamoja na kutoa elimu kuhusu vigezo na utaratibu wa upatikanaji wa mikopo.

Uratibu wa Masuala ya Vijana

31. Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana, iliratibu kikao kazi cha Maafisa Maendeleo ya Vijana wa Mikoa na Halmashauri kilichofanyika tarehe 17-18 Disemba, 2025 Mkoani Dodoma. Kikao hicho kililenga kuimarisha uratibu, ufuatiliaji na utekelezaji wa programu za vijana kuanzia ngazi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa, Mikoa hadi Taifa. Aidha, Wizara inaandaa mfumo wa uratibu wa masuala ya vijana nchini na Kanzidata ya Kitaifa itakayokusanya taarifa za masuala ya vijana. Lengo la kuandaliwa kwa mfumo huo ni kuongeza ufanisi wa utekelezaji wa afua na ushiriki wa vijana katika shughuli za maendeleo ya vijana na kuwezesha wadau kutoka katika sekta ya Umma na Binafsi kutekeleza programu za uwezesaji vijana.

32. Mheshimiwa Spika, Wizara inasimamia Sheria ya Baraza la Vijana la Taifa, Sura ya 441 ambayo inatoa utaratibu wa uanzishwaji wa mabaraza ya vijana nchini. Hata hivyo, kutokana na mahitaji ya sasa ya vijana, Serikali imeanza mapitio ya Sheria hiyo ili kukidhi mahitaji hayo sambamba na kuhakikisha vijana wanapata nafasi pana ya kushiriki katika kupanga na kuamua mustakabali wa maendeleo yao na Taifa kwa ujumla. Katika kufanya maboresho hayo Wizara imefanya ziara ya mafunzo kwa kutembelea Zanzibar na nchi ya Namibia kwa lengo la kujifunza juu ya uendeshaji wa Mabaraza hayo hususan Muundo wa Baraza la Vijana na masuala ya fedha na miradi inayotekelezwa na Baraza la Vijana.

Kwa sasa Wizara inaendelea kukusanya maoni kwa wadau wengine ikiwemo vijana.

Kuimarisha Ustawi na Makuzi ya Vijana

33. Mheshimiwa Spika, katika kuimarisha ustawi na makuzi ya vijana, Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana imeandaa Mwongozo wa Kitaifa wa Mafunzo ya Stadi za Maisha unaolenga kuwajengea vijana uwezo wa kujitambua, kuhimili changamoto za maisha, kufanya maamuzi sahihi na kuwasiliana kwa ufanisi. Kupitia mwongozo huu, Serikali inalenga kujenga kizazi chenye afya njema ya akili, chenye kujiamini na uwezo wa kujitegemea katika kufikia malengo.

Uratibu wa Mwenge wa Uhuru

34. Mheshimiwa spika, Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana kwa kushirikiana na Wizara ya Vijana, Ajira na Uwezeshaji - Zanzibar imeratibu uzinduzi wa mbio za Mwenge wa Uhuru uliofanyika tarehe 02 Aprili, 2026 katika uwanja wa Mpira Gombani Mkoa wa Kusini Pemba. Mgeni rasmi katika uzinduzi huo alikuwa **Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi,** Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Mwenge wa Uhuru utakimbizwa katika Mikoa 31 na Halmashauri 195 za Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Kupitia mbio za Mwenge wa Uhuru, miradi na shughuli mbambali za maendeleo zinatarajiwa kukaguliwa na kuzinduliwa. Ujumbe wa mbio za Mwenge wa Uhuru kwa mwaka 2026 unalenga katika ujenzi wa **Amani, Umoja na Mshikamano wa Kitaifa** chini ya kauli mbiu isemayo

“Tanzania ni yetu Sote, Tushikamane kwa Pamoja Tulete Maendeleo”. Kupitia mbio za Mwenge wa Uhuru wananchi wanaendelea kuhamasishwa kushiriki mapambano dhidi ya Dawa za Kulevya; Malaria; UKIMWI; Rushwa; na kuzingatia Lishe bora kwa afya imara. Aidha, Wizara imefanya mapitio ya Mwongozo wa mbio za Mwenge wa Uhuru wa mwaka 2002 Toleo la mwaka 2026 ambao ulizinduliwa siku ya Uzinduzi wa Mbio za Mwenge wa Uhuru kitaifa.

Changamoto za Utekelezaji na Mikakati ya Kukabiliana nazo

35. Mheshimiwa Spika, kwa kuwa Wizara hii ni mpya, imeanza kutekeleza majukumu yake katika mazingira ya kuanzisha mifumo na kujenga misingi imara ya maendeleo ya vijana ndani ya Taifa letu. Pamoja na mafanikio yaliyopatikana, Wizara imekabiliana na changamoto zifuatazo: -

- i. Ongezeko la uhitaji wa mikopo ukilinganisha na kiasi cha fedha kinachotengwa;
- ii. Baadhi ya vijana kukosa ujuzi unaokidhi mahitaji ya soko la ajira;
- iii. Uelewa mdogo wa masuala ya stadi za maisha, Elimu ya Uraia, uzalendo, afya ya uzazi, athari za matumizi ya dawa za kulevya, na matatizo ya afya ya akili; na
- iv. Miradi ya vijana kutokuwa endelevu.

36. Mheshimiwa Spika, ili kukabiliana na changamoto hizo Wizara imejipanga kutekeleza mikakati ifuatayo:

- i. Kuendelea kushirikisha wadau wa maendeleo ili

- kuchangia bajeti za programu mbalimbali za vijana;
- ii. Kuendelea kutoa elimu kuhusu mikopo yenye masharti nafuu kwa vijana kupitia Mfuko wa Maendeleo ya vijana kwa kushirikiana na Taasisi za Kifedha;
 - iii. Kuendelea kutoa elimu kuhusu stadi za maisha, elimu ya uraia na uzalendo ili kujenga kizazi cha vijana kinachojua haki na wajibu wao, kinachopenda nchi yao na kinachoshiriki kikamilifu katika maendeleo ya Taifa;
 - iv. Kuendelea kutoa ujuzi kwa vijana kupitia vituo vya Maendeleo ya vijana ili vijana waweze kupata mafunzo ya muda mfupi kuhusu kilimo, ujasiriamali, ujasiri na TEHAMA;
 - v. Kuendelea kutoa elimu na kujenga uwezo kupitia Mwongozo wa Kitaifa wa mafunzo ya Stadi za Maisha na Mwongozo wa uratibu wa programu ya stadi za maisha kwa vijana;
 - vi. Kuendelea kushirikiana na Wizara za Kisekta katika kukabiliana na changamoto za ajira ikiwemo kukuza ujuzi kwa njia ya Uanagenzi (Apprenticeship skills), kurasimisha ujuzi uliopatikana katika mfumo usio rasmi wa mafunzo (Recognition for Prior Learning Skills); kupata mafunzo ya Uzoefu wa Kazi (Internship skills), na Mafunzo ya kukuza ujuzi kwa walio makazini (Upskilling skills) kupitia Programu ya Kukuza Ujuzi inayosimamiwa na Ofisi ya Waziri Mkuu - Kazi, Ajira na Mahusiano; Jenga Kesho iliyobora (Build Better Tomorrow) inayosimamiwa na Wizara

ya Kilimo na Programu ya *Mining for a Brighter Tomorrow* (MBT) inayosimamiwa na Wizara ya Madini;

- vii. Uchambuzi wa fursa (opportunity mapping) utafanyika kwa lengo la kubaini na kutambua fursa zilizopo katika maeneo mbalimbali, pamoja na kukusanya taarifa muhimu zitakazoweza kuwashirikisha vijana kuhusu fursa hizo. Hatua hii italenga kuhakikisha vijana wanapata uelewa sahihi wa rasilimali na nafasi zilizopo katika mazingira yao, ili waweze kuzitumia kikamilifu kwa maendeleo yao binafsi na ya jamii kwa ujumla. Hii ni pamoja na fursa zilizopo katika Wizara za kisekta; na
- viii. Kuandaliwa kwa Mfumo wa uratibu wa masuala ya vijana utakaoweza kukusanya, kuhakiki na kuhifadhi taarifa sahihi kuhusu vijana ili kuwa na Kanzidata itakayojumuisha mahitaji, sifa, ujuzi na maeneo yao ya kipaumbele. Mfumo huu utatumika katika uombaji wa mikopo kupitia mfuko wa maendeleo ya vijana. Taarifa hizi zitatumika kuwezesha utambuzi wa uwezo na changamoto zao kwa ufanisi zaidi, pamoja na kurahisisha mchakato wa kuwaunganisha na fursa mbalimbali za ajira, mafunzo, ubunifu na uwezesaji, kulingana na vigezo vinavyolingana na wasifu wao. Hatua hii itachangia kuongeza ushiriki wa vijana katika shughuli za maendeleo na kuinua ustawi wao kiuchumi na kijamii.

MPANGO NA MAKADIRIO YA MATUMIZI KWA MWAKA 2026/27

37. Mheshimiwa Spika, Mpango na Makadirio ya Matumizi ya Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana (Fungu104) kwa Mwaka 2026/27 yameandaliwa kwa kuzingatia Miongozo mbalimbali ikiwemo: Mwongozo wa Maandalizi ya Mpango na Bajeti ya Serikali kwa Mwaka 2026/27- 2028/29; Dira ya Taifa ya Maendeleo 2050; Mpango wa Nne wa Taifa wa Maendeleo wa Miaka Mitano (2026/27 – 2030/31); Sera ya Taifa ya Maendeleo ya Vijana (2007), Toleo la mwaka 2024; Ilani ya Chama cha Mapinduzi ya mwaka 2025-2030; Sheria ya Bajeti, Sura ya 439; Mpango Mkakati wa Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana wa Miaka Mitano (2026/27-2030/31) na Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Mwaka 2030 (Sustainable Development Goals – SDGs, 2030).

38. Mheshimiwa Spika, Mpango huu pia umezingatia Mkakati wa Taifa Dhidi ya Rushwa Awamu ya Nne (2023-2030); Sheria ya Mikopo, Dhamana na Misaada, Sura ya 134; Hotuba ya Mheshimiwa, Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, aliyoitoa wakati akihutubia Bunge la 13 la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania tarehe 14 Novemba, 2025 (Dodoma) na Maelekezo mengine ya Viongozi Wakuu wa Serikali.

Vipaumbele vya Mpango

39. Mheshimiwa Spika, katika Mwaka 2026/27, Mpango wa Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana utatekelezwa kupitia vipaumbele vifuatavyo:

- i. Kuimarisha ukuzaji wa biashara na uwezeshaji wa vijana kiuchumi kwa lengo la kuwezesha vijana wengi kujiajiri na kuajiriwa katika sekta za biashara na uzalishaji;
- ii. Kuimarisha uratibu na ushirikishaji wa vijana katika masuala ya kijamii, kiuchumi na kisiasa;
- iii. Kuimarisha uratibu wa elimu ya uraia, uzalendo na uratibu wa Mwenge wa Uhuru; na
- iv. Kuimarisha ustawi na makuzi kwa vijana.

SHUGHULI ZITAKAZOTEKELEZWA KWA MWAKA 2026/27

40. Mheshimiwa Spika, shughuli zitakazotekelezwa kwa mwaka 2026/27 zitatokana na vipaumbele vilivyoainishwa katika ibara ya 39.

Kuimarisha Uratibu na Ushirikishaji wa Vijana katika Masuala ya Kijamii, Kiuchumi na Kisiasa

41. Mheshimiwa Spika, Wizara itaendelea kuimarisha uratibu na ushirikishaji wa vijana kwa kuandaa Mfumo wa Taifa wa uratibu wa masuala ya maendeleo ya vijana nchini; Kuandaa Kanzidata ya kitaifa itakayokusanya taarifa za masuala ya vijana; Kufanya Mapitio ya Sheria ya Baraza la Vijana la Taifa Sura ya 441; Kuandaa Mkakati wa Kitaifa wa Vijana, Amani na Usalama; na Kuwezesha Vijana kushiriki katika majukwaa na programu mbalimbali za Kikanda, Maziwa Makuu na Kimataifa, kuhusu Amani na Usalama; na kukusanya maoni na mrejesho kwa masuala ya vijana nchini kupitia dawati la Huduma kwa Wateja. Aidha, Wizara itaendelea kuratibu

utekelezaji wa Sera ya Taifa ya Maendeleo ya Vijana (2007), Toleo la Mwaka 2024 yenye malengo ya kuimarisha maendeleo ya kiuchumi kwa vijana; kukuza ajira na ujasiriamali; kuendeleza stadi za maisha na ujuzi kwa vijana; kuimarisha ushiriki wa vijana katika maamuzi na uongozi; kulinda na kuendeleza haki na ustawi wa vijana; kuimarisha huduma za afya na ustawi wa vijana; kukuza maadili, uzalendo na uwajibikaji kwa vijana; kuimarisha upatikanaji na matumizi ya TEHAMA kwa vijana; kukuza vipaji, ubunifu na michezo; kuimarisha ujumuishwaji wa vijana wote wakiwemo vijana, wanawake na watu wenye ulemavu; kuimarisha uratibu na usimamizi wa masuala ya maendeleo ya vijana; kuendeleza tafiti, takwimu na mifumo ya taarifa za vijana; pamoja na kuimarisha ushirikiano wa kitaifa, kikanda na kimataifa katika masuala ya maendeleo ya vijana.

Kuimarisha Uratibu wa Elimu ya Uraia, Uzalendo na Mwenge wa Uhuru

42. Mheshimiwa Spika, katika kuimarisha uratibu wa elimu ya uraia, uzalendo na Mwenge wa Uhuru, Wizara itaendelea kuratibu majukwaa ya vijana katika mikoa na Halmashauri nchini; Kuratibu utoaji wa elimu ya uraia na uzalendo katika halmashauri 184; Kuratibu mbio za Mwenge wa Uhuru na wiki ya vijana kitaifa; Kuratibu maadhimisho ya siku ya wanaojitolea Kimataifa, siku ya vijana Afrika pamoja na siku ya Vijana Kimataifa.

Kuimarisha Ustawi na Makuzi kwa Vijana

43. Mheshimiwa Spika, katika kuimarisha ustawi na makuzi kwa vijana, Wizara itaendelea kuandaa na kuratibu utekelezaji wa Mwongozo wa Kitaifa wa mafunzo

ya Stadi za Maisha; kuandaa programu ya Kitaifa ya kushughulikia masuala ya ustawi wa vijana; kuandaa Mwongozo wa msaada wa kisaikolojia kwa vijana; na kuratibu utoaji wa huduma ya msaada wa kisaikolojia kwa vijana.

Kuimarisha Ukuzaji wa Biashara na Uwezeshaji wa Vijana Kiuchumi

44. Mheshimiwa Spika, katika kuimarisha ukuzaji wa biashara na uwezeshaji wa vijana kiuchumi, Serikali itaendelea kutoa mafunzo ya kujenga uwezo kuhusu ujasiriamali na ujuzi wa usimamizi wa biashara kwa vikundi vya vijana nchini; kutoa mikopo nafuu kwa vijana kupitia Mfuko wa Maendeleo ya Vijana ili waweze kujiajiri na kuajiri wengine; kukarabati vituo vitatu vya mafunzo kwa vijana vya Sasanda, Ilonga na Marangu ili kutoa mafunzo ya muda mfupi katika fani za kilimo biashara, TEHAMA na ujasiriamali; Aidha, Serikali itafanya utafiti wa uanzishwaji wa vituo vya ubunifu vya kitaifa kwa vijana pamoja na kuanzisha vituo vya ubunifu kwa vijana (*VIJANA Hub*) vitakavyolenga kukuza ubunifu, kuendeleza vipaji, kutoa huduma za uratibu wa mawazo ya biashara, pamoja na kuwaunganisha vijana na fursa za masoko, teknolojia na mitaji kwa ajili ya kuongeza ushindani na tija katika shughuli zao za kiuchumi; kuandaa Mwongozo wa Kitaifa wa fursa za uwezeshaji kiuchumi ndani na nje ya nchi; kufanya mapitio ya Mwongozo wa utoaji wa mikopo yenye masharti nafuu kupitia Mfuko wa Maendeleo ya Vijana wa mwaka 2022; kuandaa mfumo wa kielektroniki wa uwezeshaji wa vijana.

45. Mheshimiwa Spika, Wizara pia itafanya utafiti wa uanzishwaji wa **Benki ya Vijana** kwa lengo la kuchambua kwa kina ili kuwa na taasisi maalum ya kifedha itakayojikita katika mahitaji ya vijana. Dhamira ya Serikali ni kuweka msingi wa mfumo wa kifedha unaoendana na mazingira na uwezo wa vijana wengi, hususan wale wanaoanza shughuli za kiuchumi, ili kuondoa vikwazo vilivyopo katika upatikanaji wa mitaji. Benki ya Vijana, itakayoanzishwa, itakuwa chombo muhimu cha kimkakati kitakachoweza upatikanaji wa huduma za kifedha zilizo rafiki kwa vijana, kuchochea ubunifu wa bidhaa za kifedha zinazolingana na mahitaji yao, kupanua wigo wa uwekezaji wa vijana, na hatimaye kuongeza ajira na mchango wa vijana katika kukuza uchumi shindani na jumuishi wa Taifa.

MUHTASARI WA MAOMBI YA MATUMIZI YA FEDHA KWA MWAKA 2026/27

46. Mheshimiwa Spika, katika Mwaka 2026/27, Ofisi ya Rais - Maendeleo ya Vijana (Fungu 104) inaomba kuidhinishiwa jumla ya **Shilingi 35,957,298,000 (Bilioni Thelathini na Tano, Milioni Mia Tisa Hamsini na Saba, Laki mbili Tisini na Nane Elfu)** kwa mchanganuo ufuatao: -

- i. Kiasi cha **Shilingi 30,104,264,000** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida. Kati ya kiasi hicho **Shilingi 1,227,961,000** ni kwa ajili ya Mishahara (PE) na **Shilingi 28,876,303,000** ni kwa ajili ya Matumizi Mengineyo (OC); na
- ii. Kiasi cha **Shilingi 5,853,034,000** kwa ajili ya utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo. Kati ya fedha

hizo, **Shilingi 5,000,000,000** ni fedha za ndani za maendeleo na **Shilingi 853,034,000** ni fedha za nje za maendeleo.

HITIMISHO

47. Mheshimiwa Spika, kabla ya kuhitimisha hotuba yangu, ninaomba kutumia fursa hii kuwashukuru wadau wote waliochangia kwa namna moja au nyingine katika kuiwezesha Ofisi ya Rais – Maendeleo ya Vijana kufanikisha majukumu yake. Mafanikio yaliyopatikana katika mwaka 2025/26 yametokana na ushirikiano wa Wizara za Kisekta, Wadau wa Maendeleo, Mashirika Mahsusi yanayojishughulisha na masuala ya Vijana, Taasisi za fedha, vyombo vya habari, Taasisi zisizo za kiserikali, Taasisi za kidini, Waandishi wa Habari, Vijana na Wananchi kwa ujumla. ***Vijana Tuyajenge Tanzania ni Yetu!!!***

48. Mheshimiwa Spika, Leo ninasimama mbele yenu nikiwa na heshima kubwa na moyo wa shukrani. Safari yangu ya kufika hapa isingewezekana bila msaada wa familia yangu. Wamekuwa nguzo na faraja yangu wakati wa changamoto, na chanzo cha matumaini yangu kila siku.

49. Mheshimiwa Spika, Ninapenda kuwashukuru wazazi wangu **Bw. Gray Nanauka na Bibi. Angela Nanauka** kwa malezi na maadili waliyoniwekea, ambayo yameniongoza hadi kufika hatua hii. Sambamba nao, ninawashukuru ndugu zangu wote kwa kunitia moyo na kunikumbusha thamani ya mshikamano wa kifamilia. **Kipekee kabisa**, ninamshukuru Mke wangu kipenzi **Rachel Nanauka na**

Watoto wangu wapendwa Joyous, Joyceline na Jonel kwa uvumilivu na upendo wao usio na kifani. Hakika familia yangu imekuwa taa na mwanga wangu, na leo ninapopokea heshima ya kuzungumza mbele ya Bunge hili tukufu, ninaitambua na kuishukuru kwa dhati. Hii siyo tu heshima yangu, bali ni heshima yao pia. **Mungu awabariki sana.**

50. Mheshimiwa Spika, kwa moyo uliojaa furaha na matumaini napenda kuwashukuru wananchi wa Jimbo la Mtwara Mjini kwa kuniamini na kunichagua ili kushirikiana nao katika kuleta maendeleo katika Jimbo letu. Ushirikiano wao na maoni yao, ndivyo vilivyowezesha mafanikio tuliyonayo leo. Imekuwa miezi sita (6) ya utendaji ulioacha alama kubwa kwa Jimbo la Mtwara Mjini. Kwa unyenyekevu mkubwa ninawaahidi sitawaangusha. **Asanteni sana.**

51. Mheshimiwa Spika, Nikiwa Mbunge na Waziri kwa mara ya kwanza ninajifunza kila siku na nitaendelea kujifunza ili kuhakikisha ninawatumikia wananchi wa jimbo langu na vijana kwa ufanisi mkubwa. Niko tayari kushirikiana na Wabunge, Viongozi wenzangu, Watendaji wa Serikali na Wadau wote wa Maendeleo ili kufikia malengo tuliyojiwekea. Ninaomba muendeleo kuniombea, kunishauri na kunipa ushirikiano wenu wa dhati. Kwa pamoja tunaweza kuleta mabadiliko chanya na kujenga mustakabali bora kwa vijana wa Taifa letu. **Tanzania ni yetu sote, Tushikamane kwa pamoja kuleta maendeleo!!!**

52. Mheshimiwa Spika, katika kuhitimisha ningependa kukumbusha mambo makubwa mawili: **Mosi,** Dhamira ya

Serikali kupitia Mhe Rais Dkt. Samia Suluhu Hassan Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ni kuwapa vijana nafasi muhimu kwenye kuweka mipango, kushiriki kuweka vipaumbele na kuwa sehemu muhimu ya utekelezaji wa mipango ya Serikali. Wizara Yetu, itaendelea kuwaweka vijana katikati ya shughuli zetu za kila Siku. Na katika kufanya hivyo, kama tulivyoanza, tutaendelea kuhakikisha vijana wote wanapata nafasi bila kubaguliwa. Tutawashirikisha wa Mjini na vijijini, Wenye elimu na wasio na elimu, vijana Kutoka vyama vyote vya siasa na hakuna kijana atakayebaguliwa katika kufaidika na fursa. **Hii ni Wizara ya Vijana wote na wote watanufaika kwa haki na usawa.**

53. Mheshimiwa Spika, Pili, wakati maeneo mengine watatafsiri vijana kama tatizo, Serikali ya Awamu ya Sita kupitia Wizara ya Maendeleo ya vijana inawaona Vijana kama ni mtaji mkubwa kwa Maendeleo ya Nchi Yetu, Kwetu sisi vijana sio **“liability”** Ila ni **“asset”**. Kwetu sisi vijana wa Nchi hii ni mtaji mkubwa katika kufanikisha Maendeleo ya Nchi Yetu na utekelezaji wa Dira 2050. Ili Taifa letu liendeele tunahitaji ubunifu wa vijana, Mawazo ya vijana na Nguvu ya Vijana. Sawa sawa na Maono ya Mhe Rais, Mikakati ya Wizara ni kuwafanya vijana wa Nchi hii wasiwe watazamaji bali washiriki na wamiliki uchumi wa Taifa letu. **TUTAWASIKILIZA NA TUTAWASHIRIKISHA!**

54. Mheshimiwa Spika, sasa naliomba Bunge lako Tukufu likubali kupitisha bajeti ya shilingi **35,957,298,000** ikijumuisha shilingi **30,104,264,000** za

Matumizi ya kawaida na shilingi **5,853,034,000** kwa ajili ya matumizi ya maendeleo.

55. Mheshimiwa Spika, Naomba Hotuba yangu hii, pamoja Kitabu cha Hotuba tulichowasilisha na Randama tuliyowasilisha ziingie katika kumbukumbu rasmi za Bunge lako Tukufu. Aidha, hotuba hii inapatikana katika tovuti ya Wizara ambayo ni <https://www.vijana.go.tz>

56. Mheshimiwa Spika, ninaomba kutoa hoja.

Joel Arthur Nanauka (MB.)
**WAZIRI WA NCHI, OFISI YA RAIS
MAENDELEO YA VIJANA**

VIJANA TUYAJENGE, TANZANIA NI YETU